

Briuselis, 2022 m. kovo 23 d.
(OR. fr)

7425/22

LIMITE

JAI 377
ASILE 33
MIGR 91
FRONT 128
CADREFIN 38

PRANEŠIMAS

---

nuo:	Pirmininkaujančios valstybės narės
kam:	Tarybai
Dalykas:	Europos veiksmų koordinavimas priimant pabėgėlius iš Ukrainos

---

Nuo vasario 24 d. dėl Rusijos Federacijos karinės agresijos daugiau kaip 3 mln. žmonių, kurių dauguma yra moterys ir vaikai, pabėgo iš Ukrainos ir ieškojo prieglobsčio Europos Sąjungoje. Europos Sąjunga pademonstravo vienybę ir solidarumą nusprendama nuo vasario 27 d. pasinaudoti Direktyvoje 2001/55/EB numatyta laikina apsauga (pirmą kartą nuo šio teisės akto priėmimo), o vėliau, kovo 3 d., priimdama sprendimą. Ji taip pat teikia humanitarinę pagalbą Ukrainai ir Moldovai, be kita ko, naudodamasi Sąjungos civilinės saugos mechanizmu (SCSM).

Vienybė ir solidarumas taip pat būtini siekiant užtikrinti tinkamas atitinkamų asmenų priėmimo sąlygas. Tam reikia geresnio Europos lygmens koordinavimo įvairiais klausimais, atsižvelgiant į išskirtinį padėties pobūdį. Pirmininkaujanti valstybė narė kas savaitę rengia IPCR posėdį, kad aptartų įvairius krizės aspektus ir sutelktų mūsų pastangas, o reguliarius solidarumo platformos posėdžiai turi sudaryti sąlygas patenkinti valstybių narių nurodytus poreikius.

Būtų vertingos ministrų gairės, visų pirma pabėgėlių priėmimo ir jų judėjimo koordinavimo klausimais.

1. Materialinės ir finansinės paramos valstybėms narėms įgyvendinimas

Komisija pateikė keletą iniciatyvų, kuriomis siekiama padidinti Europos Sąjungos finansinę paramą valstybėms narėms, kad jos galėtų priimti pabėgėlius.

Pagal sanglaudos veiksmų dėl pabėgėlių Europoje (CARE) iniciatyvą valstybės narės gali panaudoti turimas 2014–2020 m. programavimo laikotarpio Sanglaudos fondo sumas pabėgėlių priėmimo išlaidoms padengti (dar yra apie šimtas milijonų eurų nepaskirtų programavimo laikotarpio lėšų). Be to, bus galima panaudoti 2022 m. REACT-EU lėšų dalį (9,5 mlrd. EUR). Inicatyva CARE taip pat sudaromos sąlygos lanksčiai naudoti Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) ir Europos socialinio fondo (ESF) lėšas su pabėgėliais susijusiems veiksams remti. Be to, pagal šią iniciatyvą vieniems metams pratęsimas išimtinės 100 % ES bendro finansavimo normos taikymas: dėl to 2022 m. mokėjimai galėtų būti paspartinti ir sudaryti iki 5 mlrd. EUR, o 2023 m. – iki 1 mlrd. EUR.

Persvarsčius Europos vidaus reikalų fondų taisykles taip pat būtų galima leisti panaudoti valstybių narių nacionalinėse programose numatytas 2014–2020 m. programavimo laikotarpio Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo (PMIF) lėšas ir vieniems metams pratęsti programų tinkamumą finansuoti. Šis lankstumas papildo išteklius, skirtus valstybėms narėms 2021–2027 m. programavimo laikotarpiu pagal tiesioginio valdymo principą:

- 63 mln. EUR skubios paramos 2022 m. pagal PMIF ir Sienų valdymo paramos priemonę;
- 150 mln. EUR – didelį migracijos spaudimą patiriančių valstybių narių priėmimo, prieglobsčio ir grąžinimo sistemoms remti.

Atitinkamų asmenų iš Ukrainos priėmimo išlaidos bus padengtos 100 % arba 90 %. Galiausiai pagal Sienų valdymo paramos priemonę valstybėms narėms skiriama 499 mln. EUR išorės sienų apsaugai ir stebėjimui.

Kovo 16 d. Nuolatinių atstovų komitetas patvirtino pasiūlymus dėl CARE ir Vidaus reikalų fondų reglamentų. Šiuos tekstus kovo 23–24 d. sesijoje turi priimti Europos Parlamentas; jie įsigalios apie balandžio 7 d.

Valstybės narės pareiškė pageidaujanti, kad:

- būtų išsamiai ir aiškiai pateiktos visos turimos finansinės priemonės ir sumos, kuriomis galės pasinaudoti valstybės narės;
- būtų sukurtas vienas langelis prašymams teikti; Komisija ką tik patenkino šį prašymą;
- būtų deramai atsižvelgta į poreikių įvairovę, įskaitant, pavyzdžiui, švietimo ir mokykloms skirtas priemones, atsižvelgiant į tai, kad didelę priimamų asmenų dalį sudaro nepilnamečiai.

Pirmiau minėtos priemonės padės patenkinti neatidėliotinus poreikius. Tuo pat metu būtų galima apsvarstyti galimybę numatyti galimus ilgesnio laikotarpio poreikius, atsižvelgiant į ekonominę analizę.

Be to, Europos Sąjungos agentūros pradėjo didinti valstybėms narėms teikiamą paramą.

Šiuo metu prie sienų su Ukraina, Moldova ir Baltarusija dislokuoti 257 *Frontex* pareigūnai, įskaitant 204 pareigūnus Rumunijoje (157 prie Ukrainos sienos, 47 prie Moldovos sienos).

Lenkijoje dislokuota 18 pareigūnų, tiek pat Moldovoje ir 14 Slovakijoje.

Prieglobsčio agentūra ruošiasi imtis veiksmų Rumunijoje.

Galiausiai Europolas atidžiai stebi riziką, susijusią su Ukrainos sienų destabilizavimu (prekyba žmonėmis, prekyba ginklais ar transporto priemonėmis ir kt.). Jis dislokavo 4 pareigūnus Slovakijoje, tiek pat Lenkijoje ir 2 Moldovoje.

Ministrų prašoma įvertinti taip panaudotas priemones ir galimus papildomus poreikius.

2. Judėjimo Europos Sąjungoje stebėseną ir koordinavimas

Dėl pabėgėlių priėmimo organizavimo kyla nemažai įgyvendinimo klausimų. Kovo 23 d. Komisija pateikė komunikatą, kuriame apžvelgė šią temą.

Šiuo metu valstybės narės stengiasi įgyvendinti 2022 m. kovo 4 d. Įgyvendinimo sprendimą (ES) 2022/382, kuriuo pradedama taikyti laikinąją apsaugą. Buvo iškelta klausimų dėl to sprendimo 2 straipsnyje nustatytų kriterijų tikrinimo (visų pirma kai nėra biometrinių pasų ar tapatybės dokumentų arba dėl trečiųjų šalių piliečių prašymų priėmimo) arba dėl atitinkamų asmenų registracijos. Į kai kuriuos klausimus buvo atsakyta kovo 21 d. Komisijos pateiktose gairėse.

Duomenys, kuriuos pirmosios su pabėgėlių antplūdžiu susiduriančios valstybės narės surinko jų atvykimo į Sąjungą metu, turėtų būti perduodami kitoms valstybėms narėms, kad būtų užtikrinta pabėgėlių apsauga, jiems būtų sudarytos palankesnės sąlygos tęsti kelionę Sąjungoje ir vėliau registruotis laikinajai apsaugai gauti. Artimiausiu metu turėtų būti rasti pragmatiški ir paprasti sprendimai dėl keitimosi tokiais raidiniais skaitmeniniais duomenimis, kuriuos renka pirmosios su pabėgėlių antplūdžiu susiduriančios valstybės narės, laukiant, kol bus rastas ilgalaikis sprendimas.

Kad atitinkamų asmenų priėmimas būtų tinkamai organizuojamas, būtina koordinuoti veiksmus Europos lygmeniu. Toks koordinavimas yra būtinas dėl trijų priežasčių: pirma, patiems pabėgėliams, nes užtikrins, kad jais bus tinkamai pasirūpinta, antra, pirmosioms su pabėgėlių antplūdžiu susiduriančioms valstybėms narėms, nes užtikrins spaudimo sumažinimą, trečia, kelionės tikslo arba tranzito valstybėms narėms, nes užtikrins būtiną nuspėjamumą.

Tam reikia organizuoti valstybių narių keitimąsi informacija apie atvykstančių asmenų srautus, priėmimo pajėgumus arba tam tikrų kategorijų asmenis, visų pirma pažeidžiamus asmenis, įskaitant nelydimus nepilnamečius. Be to, reikia koordinuoti veiksmus, kad būtų lengviau numatyti ir nuspėti pabėgėlių srautus į atskiras valstybes nares, visų pirma organizuojant transporto jungtis ir naudojantis atitinkamose vietose esančiais mazgais.

Norint veiksmingai įgyvendinti politiką, bus ypač svarbu, kad valstybės narės keistųsi tiksliais, palyginamais ir atnaujinamais duomenimis, visų pirma apie į kiekvieną atitinkamą valstybę narę atvykstančių ir iš jos išvykstančių asmenų skaičių.

Kai kurios valstybės narės pradėjo tarpusavyje organizuoti koordinavimo sistemas, kuriomis sudaromos sąlygos suderintai organizuoti ir planuoti pabėgėlių vežimą. Toks koordinavimas būtų naudingas ir veiksmingas visos Europos Sąjungos mastu; jis galėtų būti pavestas Komisijai, kuri jau sukūrė solidarumo platformą, kad būtų galima koordinuoti ir palengvinti glaudų valstybių narių bendradarbiavimą visose šiose srityse.

Ministrų prašoma nurodyti, ar reikia papildomų paaiškinimų dėl laikinosios apsaugos (apsigyvenimo šalyje tvarka ir kt.) taikymo. Svarbus atitinkamų asmenų stebėsenos, priėmimo ir apsaugos elementas visų pirma yra registracijos procedūra: siūloma paprašyti Komisijos parengti sprendimą, kuris sudarytų sąlygas greitai Europos mastu konsoliduoti nacionalinėse duomenų bazėse atliktą registravimą.

Ministrų prašoma patvirtinti savo lūkesčius, susijusius su solidarumo platforma: ar Komisija turi šioje platformoje užtikrinti pabėgėlių vežimo Europos Sąjungoje koordinavimą organizuodama informavimo kanalus ir numatydama vežimą iš tam tikrų iš anksto nustatytų susirinkimo vietų, kartu naudodamasi Sąjungos agentūrų teikiama parama?

3. Pabėgėlių, atvykstančių iš Moldovos, priėmimas: įsipareigojimų vykdymo stebėseną, praktinis įgyvendinimas

Atsižvelgdama į ypatingą Moldovos padėtį, Europos Sąjunga skyrė daug priemonių, visų pirma humanitarinės pagalbos srityje. Apie penkiolika valstybių narių jau parėmė Moldovą naudodamasi SCSSM, visų pirma medicinos priemonėmis, gultais ir higienos priemonėmis. Be to, per kelias dienas susitarta ir pasirašytas susitarimas dėl statuso, pagal kurį *Frontex* gali aktyviai vykdyti veiklą Moldovos teritorijoje padėdama šios šalies sienos apsaugos pareigūnams. Pagal šį susitarimą nuo kovo 20 d. veiksmingai dislokuoti sienos apsaugos pareigūnai.

Dabar reikia skubiai organizuoti į Moldovą atvykusių pabėgėlių iš Ukrainos priėmimą Europos Sąjungoje. Komisija paprašė valstybių narių pateikti įsipareigojimus dėl priėmimo. Kovo 17 d. 6 valstybės narės ir Norvegija pateikė tokius įsipareigojimus: gali būti priimta iš viso 11 500 asmenų. Rumunija sutiko savo teritorijoje įsteigti priėmimo centrą.

Šiam priėmimui organizuoti Komisija, naudodamasi solidarumo platforma, parengė veiklos procedūras (SVP), kuriose nustatyta, kokiomis sąlygomis bus identifikuojami, atrenkami, vežami ir valstybėse narėse priimami atitinkami asmenys. Paties perkėlimo Europos Sąjungoje organizavimas galėtų būti pavestas Komisijai. Kai kurios valstybės narės pareiškė pageidaujanti, kad atitinkamų pabėgėlių vežimui galėtų būti teikiama Europos Sąjungos finansinė parama.

Ministrų prašoma:

- **pateikti įsipareigojimą dėl priėmimo;**
- **patvirtinti savo pageidavimą, kad veikla būtų pradėta kuo greičiau laikantis SVP nustatytos tvarkos, o įsigaliojimo data būtų nustatyta labai greitai.**

4. Išorės sienų kontrolė ir saugumo klausimai:

Krizė Ukrainoje dar kartą patvirtina, kaip svarbu turėti patikimas prie išorės sienų taikomas procedūras, taip pat gebėti greitai jas pritaikyti ir imtis veiksmų reaguojant į krizines situacijas.

Turi būti įgyvendintos patikimos saugumo procedūros: svarbu, kad visi Sąjungos išorės sieną kertantys asmenys būtų tikrinami atitinkamose informacinėse sistemose, visų pirma Šengeno informacinėje sistemoje (SIS). Valstybių narių prašoma naudojantis Saugaus keitimosi informacija tinklu (SIENA) pranešti Europolui apie atitiktis (arba teigiamus patikrinimų rezultatus), kai tai atrodo tikslinga.

Šengeno sienų kodekso nuostatomis sudaromos sąlygos pritaikyti kontrolės lygį prie grėsmės, kartu užtikrinant aukštą saugumo lygį. Kovo 21 d. Komisija pateikė gaires, kuriose nurodyta, kokiems veiklos metodams teiktina pirmenybė.

Kita vertus, agentūrų – Frontex ir Europolo – įgaliojimų tikslas yra visų pirma padėti valstybėms narėms, kai jos susiduria su tokiais iššūkiais.

Šios krizės atveju *Frontex* gali dislokuoti daugiau kaip 2 600 pareigūnų visai sienos apsaugos pareigūnų vykdomai veiklai ir pradėjo organizuoti repatriacijos skrydžius, skirtus trečiųjų šalių piliečiams, kuriems to reikia. Ši parama papildoma dislokuojant Europolo pareigūnus, turinčius ekspertinių žinių, susijusių su papildomais nuodugniais patikrinimais, atliekamais vykdant sienų kontrolę. Remdamasis atitinkama valstybių narių pateikiama informacija, Europolas taip pat gali pateikti tikslią nusikalstamumo grėsmių analizę ir teikti paramą valstybių narių pradėtiems su vykstančiu konfliktu susijusių nusikalstamų arba teroristinių veikų tyrimams.

Be to, Komisija nurodė esanti pasirengusi finansiškai remti valstybių narių bendrai vykdomas operacijas, pavyzdžiui, kai viena valstybė narė pagal Priumo sprendimų teisinę sistemą skiria kitai valstybei narei saugumo tarnybų darbuotojų. Reikia mechanizmo, pagal kurį būtų galima suderinti labiausiai paveiktų valstybių narių veiklos poreikius ir paramą, kurią gali suteikti kitos valstybės narės.

Galiausiai dabartinėje padėtyje lengviau plinta įvairių rūšių sunkus ir organizuotas nusikalstamumas pasinaudojant asmenų pažeidžiamumu (prekyba žmonėmis, seksualinis išnaudojimas, priverstinis darbas (šiuo atveju didesnė rizika kyla nepilnamečiams bei dėl karo tėvų netekusiems vaikams), neteisėtas migrantų gabenimas, prekyba suklastotais dokumentais, vyrų, nenorinčių paklusti visuotinei mobilizacijai, pabėgimo organizavimo tinklai, sukčiavimas internete, Ukrainai renkamu lėšų ir aukų netinkamas panaudojimas, kibernetiniai išpuoliai, neteisėta prekyba ginklais, prekyba narkotikais ir kt.). Todėl pagrįsta informuoti ir aktyvuoti EMPACT¹ bendruomenę – Europos kovos su įvairių formų nusikalstamumu specialistų tinklą, kuris gali suteikti galimybę pasinaudoti per pastaruosius dešimt metų naudojantis šiuo mechanizmu įgyta patirtimi (kriminalinės žvalgybos informacijos paieška, keitimasis informacija, tiksliniai operatyviniai veiksmai, intervenciniai veiksmai, prevencija). EMPACT mechanizmo privalumai (prisitaikymas, gebėjimas reaguoti, lankstumas, paslaugų ir veiklą vykdančių subjektų tarpusavio papildomumas) suteiks valstybėms narėms galimybę organizuoti bendras operacijas Sąjungos saugumui užtikrinti.

Būtina apsaugoti pažeidžiamiausius atvykstančius asmenis, visų pirma vaikus, nuo visų formų išnaudojimo ir prekybos žmonėmis, nuo pat jų atvykimo į Sąjungos teritoriją. Šiuo tikslu svarbu skubiai įdiegti prevencines ir informuotumo didinimo priemones pabėgėlių saugai ir saugumui užtikrinti, be kita ko, užmezgant nacionalinių policijos ir saugumo tarnybų bendradarbiavimą su humanitarinėmis ir kitomis pilietinės visuomenės organizacijomis, kad būtų galima identifikuoti kylančias grėsmes ir potencialias prekybos žmonėmis aukas.

Valstybių narių prašoma pateikti Europolui visą su krize Ukrainoje susijusios saugumo rizikos prevencijai aktualią ir naudingą informaciją.

Ministrų prašoma:

- **nurodyti savo galimus lūkesčius, susijusius su Europos Sąjungos parama vykdant saugumo patikrinimus prie išorės sienų;**
- **patvirtinti savo lūkesčius, susijusius su EMPACT tinklo aktyvavimu siekiant koordinuotai kovoti su visais nusikalstamais reiškiniais, kurių atveju gali būti siekiama pasinaudoti krize Ukrainoje.**

---

¹. EMPACT (*European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats*): Europos kovos su nusikalstamumo grėsmėmis daugiadalykė platforma.